

„Straža“ izhaja vsak torek in petek. —
Naročnina znaša: Letno Din 40—, pol-
letno Din 20—, četrletno Din 10—.

STRAŽA

Uredništvo in upravništvo je v
Mariboru, Koroška cesta št. 5.
Rokopisi se ne vračajo. Telefon 290.

3. številka.

Maribor, 14. januarja 1927.

Letnik 19.

Železničarji in socijalni demokratje.

Star, v delu osivel in preizkušen železničar nam piše: Socijalni demokrati ali po domače socialpatrioti, so nas železničarje meli dolga leta samo za norca. Takozvani voditelji rdeče garde Anton Kristan, Etbin Kristan, Kopač, Slanovec, Nachtigall, Bahun, Krajnik, Smasek in drugi so znali samo sladko govoriti in — sebi pomagati. Le pogledimo oba Kristana, Slanovca in Nachtigalla! Železničarji in delavci smo bili tako neumni, da smo skozi dolga leta šli za njimi in jim slepo verovali. Ali nam je eden od teh kaj pomagal?

Kristan Anton je postal kraljevski minister, milijonar in bankir in nam sedaj za volitve vsiljuje svojo »Delavsko politiko«. Sebi je pomagal, a nas je pustil v revščini.

Kristan Etbin je kričal po delavskih in železničarskih shodih: »Proletarci skupaj! Doli klerikalci! Doli kapitalizem!« A Etbin je danes »ein gemachter Mann«. Priljnil se je beograjski vladi. Imenovana je Etbina Kristana za vladnega komisarja za izseljenišтво v Ameriki. Ima plačo nad tisoč dolarjev na mesec. Ali se ta Etbin kaj zmeni za nas železničarje, ki ječimo v bedi in stiski?

Slanovec Lojze je znal nam železničarjem sladko govoriti in nas navajati v krive socialpatriotske nauke. Kje je on danes? Tudi on je bogataš in se za nas ne zmeni.

Isto je z znanim Nachtigallom. Koliko je ta človek nas uboge železničarske pare speljal v socialdemokratske in komunistične mreže! Napeljal nas je v škodljive kravale, radi katerih je mnogo zapeljanih družinskih očetov zgubilo kruh. Kje pa je danes Nachtigall? Ali se kaj zmeni za uboge železničarje? Tudi on je postal bogataš, kapitalist!

G. Andrej Bahun hoče biti v Mariboru vodja železničarjev. Mi železničarji mu ne zaupamo in ne moremo zaupati, ker pripada socialpatriotom, ki še niso za nas prav nič naredili. Mi Bahuna ne maramo, ker vemo, da bi tudi on rad postal še nekaj višjega, kakor njegovi predniki žalostnega spomina. S svojim učiteljem Grčarjem, katerega nam vsiljuje za poslanca železničarjev, je bil cela tri leta na vladi na mariborskem magistratu. Ali sta Bahun in bivši župan Grčar vsaj eno hišo dala sezidati? Samo na zborovanjih gonijo ti ljudje lajno o stanovanjski bedi, stanovanjske hiše pa zidajo edino »klerikalci«. G. Bahun in Grčar sta salonska politika pri črni kavi v Veliki kavarni, a za nas železničarje in delavce pa nista.

H koncu pa povem še eno resnično: Ko smo imeli socialdemokratske poslance Golouha, Kristana in Kopača, še ubogi železničar blizu teh gospodov ni mogel. Kaka razlika med njimi in našimi poslanci! Samo Žebot ima vsak dan na domu 40 do 50

obiskov skoro samih železničarjev in delavcev. In nikomur ne odreče svoje intervencije. Nikdar ne vpraša, kateri stranki pripada prosilec, kake vere ali narodnosti je. Samo meni je znano več desetih slučajev, ko je pomagal železničarjem. Zategadelj pa gremo železničarji kot v zahvalo za njegov in njegovih tovarišev trud tudi z Slovensko Ljudsko Stranko in bomo po ogromni večini volili kandidatno listo združenih strank, ki ima drugo skrinjico.

Kot star železničar, ki sem sam dolga leta bil organiziran socialdemokrat, a sem še pravočasno spoznal, da nas socijalni demokratje samo za nos vodijo in hujskajo, storijo pa za nas nič, pozivam vse poštene železničarje v Mariboru, da 23. januarja vsi oddajo svoje kroglice v drugo skrinjico, a v socialdemokratsko pokažimo — suho figo!

Naj gre ta glas od železničarja do železničarja!

Ali je SLS v Mariboru kaj storila za železničarje?

Socialdemokrati stavijo pri oblastnih volitvah edino upanje na glasove železničarjev. Mi pa pravimo, da noben pameten in trezno misleč železničar ne bo oddal dne 23. januarja svoje kroglice za socialističnega učitelja Grčarja, ampak da bodo glasovali za listo SLS, ki je na drugem mestu. Saj večina železničarjev soglašata s tem, da se je naša stranka za volitve v Mariboru zvezala z radikali in Nemci. Železničarji sami priznavajo, da je SLS po svojih poslancih danes edina zaščitnica in braniteljica železničarjev in drugih delavcev. Le pogledimo! Navesti hočemo izmed sto in sto slučajev samo nekatere.

Leta 1924 spomladi, ko je bil v Beogradu minister za promet samostalni demokrat advokat dr. S. Popovič, so samost. demokrati denuncirali okoli 100 pridnih in poštenih železničarjev samo iz Maribora. Meseca aprila, oziroma maja, so ti reveži, ki so večinoma družinski očetje, dobili odslovilna pisma od železniške uprave. Strašna je bila beda teh rodbin. Večinoma vsi so bili organizirani pri socijalnih demokratih. Šli so v Ljudski dom v tajništvo. Prosili so pomoči. A dobili so odgovor: Ne pomaga nič, vsak korak je zastoj! Reveži so se obrnili na Slovensko ljudsko stranko. Ta je določila poslanca Žebota, naj se zavzame za prizadete. Žebot se je takoj peljal v Ljubljano in Beograd. Dregal je, pritiskal, prosil, hodil od Poncija do Pilata in po par mesecih se mu je posrečilo, da so razun par bili vsi zopet sprejeti nazaj v službo. Nad 40 družin se je tedaj prišlo zahvaliti našemu Žebotu za rešitev . . .

Istega leta je nad 30 starih železničarjev, Slovencev in Nemcev, dobilo poročilo, da se jim ne prizna državljanstvo SHS in

domovinstvo, ki so ga dobili v Mariboru po letu 1910. Bili so med njimi primorski in koroški Slovenci, Čehi in drugi. Deputacija je šla prosit župana Grčarja, naj jim pomaga. Ali socialdemokratski župan je siromake-brezdomovince odslovil: »Ne morem! Ne gre!« — In tudi ti so se obrnili za Slovensko ljudsko stranko in na g. poslanca Žebota. Po enomesečnem neprestanem dreganju se je posrečilo rešiti eksi stenco tudi tem 34 družinskih očetom. Bili so prevedeni in dobili so naše državljanstvo. Mislite si, kako srečni so bili, ker niso zgubili službe in kruha za sebe in za familijo!

Ne mine skoro dan, da se ne oglasi pri tajništvu SLS in pri našem poslancu železničar ali kak drugi državni nastavljenec radi penzije. Postavijo ga v pokoj, ali na izplačilo penzije pozabijo. Nad 20 železničarjev poznamo, ki so po 6, 8, 9 do 12 mesecev zaman čakali na izplačilo penzije. Mnogim so izgubili v ministrstvu dokumente. In zopet je moral naš poslanec nastopati kot posredovalec za uboge penzioniste. Mislite si položaj teh familij! Otroci so tu, bolezen v hiši, a penzije ni. Celo pristaši dr. Pivka so prišli. Naš poslanec je imel srečo v več kot 70 slučajih, da je izkopal izgubljene akte v arhivih ministristva in izposloval brzo izplačilo penzije.

Ko je pred leti izbruhnil štrajk v delavnici drž. železnice, je dala oblast zapreti več delavcev. Socialdemokratski poslanci, ki so še tistikrat bili izvoljeni v Sloveniji, niso niti z mezinčcem ganili, da izpustijo zaprte delavce. »Klerikalni« poslanec Žebot je bil, ki se je odpeljal v Ljubljano k vojaškemu komandantu in je tam z odločno intervencijo s pomočjo dr. Korošca dosegel, da so bili vsi zaprti delavci še tisti dan izpuščeni iz zapora. Socialdemokratski voditelji so pa roke skrižem držali.

Lahko bi naštel torej na stotine enakih slučajev. Ali naši poslanci pravijo: Ne obečajmo vsega na veliki zvon. Ako hočejo ljudje vpoštovati naše delo in dobro voljo, bodo itak šli z nami. Navedli smo nekaj živih slučajev radi tega, ker socijalisti venomer kričijo po »Volksštimpci«, češ, da se naši za delavsko ljudstvo ne zmenijo.

Na stotine hvaležnih železničarjev in njih družin pa izreka svojim rešiteljem in braniteljem zahvalo za vsa pota in trud s tem, da bodo železničarji in delavci ostali zvesti volilec Slovenske Ljudske Stranke, in bodo agitirali in oddali v Mariboru vse svoje kroglice za našo drugo skrinjico!

Mariborski volilci!

Vrzite 23. januarja svojo kroglico v

2. škrinjico,

ki je škrinjica poštenja in svobode!

Vodstvo SLS in NRS.

Socijalnim demokratom za klobuk.

Tudi socialisti so ogorčeni nad »narodnim izdajstvom«. Doslej smo mislili, da so naši socialisti res internacionalni, iz izjav nekaterih voditeljev smo pa sedaj izvedeli, da so pravzaprav nacionalisti, kajti iz teh izjav se vidi, da so tudi oni »ogorčeni« nad »narodnim izdajstvom«, kakor samostojni demokrati in gospod Tumpej. Povedali so namreč, da obsojajo našo zvezo z Nemci pri sedanjih volitvah, ker da so, kljub temu da so socialisti, v prvi vrsti Slovenci. Doslej smo mislili, da »Naprej« pretirava, ko trdi, da so naši social-patrijoti samo hlapci kapitalizma, ki se skriva pod firmo SDS, sedaj pa vidimo, da morajo biti te zveze še bolj globoke, kakor so na prvi pogled izgledale. Pot od socializma in komunizma, ki se zdi nad zemljo dolga, je pod zemljo prav kratka. Eja, eja, alala!

Socialdemokrati grdo lažejo. Ko je županoval v Mariboru socialistični kandidat Grčar in je imel prvo besedo na občini tudi kandidat Bahun, niso socialisti za brezposelne določili nobene podpore v proračunu. Danes, pod županom dr. Leskovarjem pa je za brezposelne določenih že v proračunu 75.000 Din in za nadaljnjih 20.000 Din bi se ta postavka v proračunu še zvišala, ako bi narodni socialisti gg. Tumpej, Dobravec itd. prišli na sejo in omogočili proračun. Zdaj pa socialdemokrati po mestu lažejo, da je dr. Leskovar vrgel iz proračuna podpore za brezposelne. Lažnjivci, da Vas ni sram. Brezposelni pa se lahko na magistratu prepričajo, da je za nje določenih že v proračunu 75.000 Din in da je obenem tudi predlog ubožnega sveta že tam, da se ta podpora zviša na 95.000 Din. Brezposelni, ne dajte se farbati od Bahuna in drugih socialdemokratov, ki se za vas ne brigajo, ampak vrzite volilno kroglico v II. skrinjico, ki je skrinjica dr. Leskovarja.

Druga laž socialistov! Socialisti agitirajo proti g. županu dr. Leskovarju s tem, da hoče ukiniti pri Mestnem pogrebnem zavodu in pri mestnem kopalšču znižane cene za uradnike in druge. Tudi to je nesramna laž. Sploh župan nima pravice, da bi kake znižane cene ukinit, ampak to pravico ima edino občinski svet. To bi gospod socialist in kandidat Grčar, ki je bil svojčas župan, že lahko vedel, če pa socialisti tega ne vedo, pa bi jih lahko poučil kandidat Bahun. Volilci bodo pa 23. januarja lažnjivim socialistom plačali s tem, da bodo vrgli kroglico v drugo skrinjico, ki je stranke SLS in dr. Leskovarja.

Grčar in Bahun sta tudi socialdemokratska kandidata. No ta je lepa! Socialdemokrati teh dveh kandidatov ne maramo, ker jih preveč dobro poznamo. Grčar je bil nekdanji mariborski župan in Bahun je bil takrat njegov pomočnik. Grčar kot župan ni storil ničesar za socialdemokrate, za delavce in reveže. Sploh se ni mnogo zanimal za županske posle. Ob desetih ali polednajstih jo je počasi mahal po Gosposki ulici na magistrat, kmalu za tem pa je že bil pri Črnem orlu, da si je z vinčekom in dobrim gulazem zopet nadomestil tiste telesne moči, ki jih je bil s polurnim delom na magistratu izgubil. To je bilo vse njegovo delo za mariborski proletarijat. Grčar se je kot župan proklet malo brigal za male ljudi, za delavce in nastavlence, pač pa se je Grčar bratil in pajdašil vsak dan pri Črnem orlu z demokratskimi frakarji in velikaši, tako da so demokrati že takrat pravili: Grčar je demokrat, Grčar ni socialist. Tri leta je Grčar vladal na magistratu s svojimi socialisti, pa ni pozidal ne ene hišice za deložirance in reveže. Bahun je bil za časa Grčarjevega županovanja njegov glavni občinski svetnik in pomočnik, ki je veliko govoril, pa nič storil. Bahun in Grčar sta tri leta zidala z jezikom stanovanjske hiše za naše reveže, a postavila nista nobene. Povejte nam gospod demokrat Grčar: Koliko stanovanj ste postavili kot župan v treh letih v

Mariboru? Kaj ste storili v treh letih svojega županovanja za nas revne delavce? In če mislite, gospod demokrat Grčar, da smo mi ubogi delavci za vas »pregmaj« in se sramujete nam revežem odgovoriti, pa naprosite svojega pomočnika Bahuna, da nam on pove, kaj je storila socialdemokratska večina na magistratu pod županom Grčarjem? Kričali ste in govorili ter v vsaki seji mlatili prazno slamo, storili pa niste ničesar. In zdaj še hoče demokrat Grčar, da ga naj socialdemokratski delavci volimo za poslanca v oblastni skupščino, da se bo potem zopet hodil hladiti k Črnemu orlu v družbo demokratov, ki so naše največje pijavke! Ne, tega pa ne! Četudi so socialdemokratski bogataši, kakor Kristan in drugi voditelji sklenili premirje med različnimi strujami socialistov, vendar ni delavci ne maramo za Grčarja in Bahuna. Grčarju nobenega glasu! Prijatelji socialdemokrati! Pristaši Grčarja in Bahuna so nas pred leti nesramno denuncirali, da smo komunisti in državi nevarni; spravljali so nas v ječe brez vsakega povoda. Ali bomo zdaj take ljudi voliti za poslance? Ne in zopet ne! Ostanite rajši doma, kakor pa bi dali svoj glas visokemu demokratskemu Grčarju, ki smo mu dosti »pregmaj«, da bi se toliko ponižal, da bi z nami govoril. Naša parola naj bo: »Proč z Grčarjem!«

Grčar popolnoma nesposoben. Nosilec socialdemokratske liste v Mariboru je bivši župan Grčar. Ta gospod je za poslanca popolnoma nesposoben. Kot mestni župan je v treh letih svojega županovanja ustrelil toliko kozlov in napravil toliko neumnosti, da so socialisti sami spoznali, da je najboljšje, če popolnoma izgine in se ne prikaže več na površju. Zato pri zadnjih občinskih volitvah Grčarja sploh niso več kandidirali v občinski svet. Grčar je torej bil 1. 1924 popolnoma nesposoben za kandidata v občinski svet in še veliko bolj nesposoben je za poslanca. Mi socialisti rabimo v oblastni skupščini celega moža, ki bo res zastopal naše interese, ne pa frakarja Grčarja, ki nič ne dela in se brati z demokratskimi pijavkami po gostilnah. Kdor je za nič za občinskega svetnika, ta je za nič tudi za poslanca! Tako kličem vsem svojim tovarišem delavcem, da Grčarja naj nikar ne volijo, ker on ni socialdemokrat, on nima srca za nas. — Delavec, ki je pravi socialist.

Kdor je proti eksponentom velekapitala, ta je za DRUGO skrinjico v Mariboru!

Kdor je za očiščenje Slovenije od uničevalcev njenega blagostanja in povzročevalcev gospodarske krize in brezposelnosti, ta je za DRUGO skrinjico v Mariboru!

Pontični razgovori in beležke.

DRUGA SEJA SDS.

Mala gostilniška soba. Za mizo, pregrnjeno z belim prtom in obloženo z butelj-kami jeruzalemca, sedi vseh pet voditeljev SDS. Potrli so in globoko zamišljeni.

Pepe: Also!

Gašpar: (Pije in si obriše usta.) Nič ne pomaga, kar je je . . .

Boltažar: Kaj, kar je je, Nič ni! Mi demokrati, nacionalisti in državotvorni elementi smo bili že v težjih položajih. — Nehmen wir an zum Beispiel: Agro-Merkur, Slavenska banka, Mestna hranilnica etc. etc.

Janez: Žalibog ist es wahr.

Pepe: Also — und, . . .

Boltažar: Gospoda moja! Slavni zbor!

Miha: Gospod predsednik, ali ne bi . . .

Boltažar: Kaj hočeš?

Miha: Ali ne bi postavili stražo, die Wache?

Janez (se prebudi): Nieder mit der »Straža«!

Miha (Janezu): Kuš! (Ostalim): Gospoda moja, naše zadnje zborovanje je bilo prisluškovano, zato moramo biti danes bolj oprezni. Die verdammten Klerikaltzen und die Radikaltzen imajo povsod svoja ušesa. Zato mislim, da je straža potrebna. Pred vsem pa predlagam, meine Herren, da preiščemo sobo, če ni kje kdo skrit.

Gašpar: Sehr gut; sehr notwendig!

Boltažar: Gospoda moja, jaz mislim, da je predlog gospoda Mihe zelo umesten in da se sprejme. Kdo je proti? — Also, sprejeto! Janez, ti greš pred vrata na stražo!

Janez (se prebudi): A-a-a? »Stražo!« Ja, ja, odmah.

Boltažar: Mi pa preiščimo sobo! — Gašpar, ti pogledaj pod mizo!

Gašpar: Aber Herr predsednik . . . saj veš, da ne gre.

Boltažar: Muss gehen!

Gašpar: Mein Bauch . . .

Boltažar: Pa pogledaj ti, Miha!

Miha: Ježeš, moj je še večji; naj pogleda Pepe!

Pepe: Jok, brate. Če ti ne moreš, morem jaz še manj; noch weniger, verstehst!

Boltažar (se popraska za ušesi): Gott der gerechte, če bi bil zdaj gospod Johan Südmark tu, Herr Jovo Jugovič aus Kerzenberg! on nima takega trebuha kot mi. Was sollen wir machen?

Vsi (se praskajo za ušesi).

Gašpar: Meine Herren! Ga že imam.

Vsi (prestrašeno): Kje je?

Gašpar: Ne, špijona še nimam; nur ein Gedanke, sehr gross und originel. Mizo bomo prenesli!

Boltažar: Sehr gut! Le korajžno!

Vsi (primejo mizo).

Boltažar: Ho-ruck!

(Dvignejo mizo in jo prenesejo.)

Miha (prestrašeno): Ježeš in Marija! Nekdo je spodaj!

Vsi (prestrašeno): Kje?

Miha: Po moji nogi me je popraskal; es hat mich gekratzt!

Boltažar (pod mizo): Heraus, Gauner elendiger, verfluchte klerikale Baga-ge! (Brca z noge pod mizo.)

Miha (zagleda nekaj črnega): Ježeš, klerikalec je, ein echter klerikalec, ganz schwarz!

(Izpod mize prileze velik črn maček, gre k Mihi in se počehlja ob njegove hlače.)

Boltažar: To je mačka!

Pepe (se zakrohota): Eine Katz!

Gašpar: Meine Herren, jaz mislim, da ta žival ne sme ostati tu, kajti, kdo ve, če ni to kak klerikalec ali celo radikalec, ki se skriva v tej podobi.

Miha: Soglašam! Klerikalci so zmožni vsega; diese Gauner!

Pepe (odpre vrata).

Miha (pograbi palico in nažene mačka): Apage satanas!

Gašpar (za mačkom): Poročaj le jutri v »Straži«, da smo te razkrinkali, gott-verdammte Kreatur!

Miha: Also, die Luft ist rein! Dalje!

Vsi (sedejo).

Boltažar: Also, gospoda moja! Gospod Mühleisen . . .

Gašpar: Nieder mit Izdaiautzen!

Boltažar: Gospod Mühleisen nas je izdal. Vsi ste čitali njegovo izjavo, da smo se tudi mi pogajali z njim in to je slabo.

Pepe: Sehr schlecht!

Boltažar: Najslabše je to, da bi nam utegnili zameriti orjunaši.

Gašpar: Nieder mit Orjuna!

Boltažar: Tiho, da te kdo ne sliši! Z Orjuno smo v koaliciji; verstehst du nicht, was das heisst? Potem bi pa tudi klerikalcev in radikalcev ne mogli zmerjati z izdajalci nacionalnih interesov na naši dragi severni meji. Zato je treba dati izjavo, da dr. Mühleisen laže in da se mi nismo nikoli pogajali s kakim Nemcem.

Pepe: Pardon, meine Herren, tako ne bo šlo. Pogajali smo se, to vemo vsi, zato bi taka izjava ne bila modra. Treba je najti boljši izhod iz te šlamastike.

Boltažar: Da- boljši izlaz, toda pa kakšen?

Pepe: Premišljujmo malo!

Boltažar: Odrejam pavzo za premišljevanje!

Vsi (naslonijo glave na mizo in premišljejejo).

Pepe (čez nekaj časa): Meine Herren, sem jo že našel. Heureka! Izjavili bomo, da smo se pogajali z Nemci le za šalo, samo zato, da bi jih potegnili.

Vsi: Živio!

Pepe: Nihče nam ne bo mogel dokazati, da smo resno mislili; kajti, gospoda moja, tega ne more nihče vedeti, kaj človek misli, ko govori in ker mi vedno drugače mislimo, kot govorimo, bodo verjeli vsi naši verni pristaši; verjel bo ves naš jugoslovanski narod, kar ga je v mariborski oblasti!

Gašpar: Ti si naša zvezda, Pepe; so ganz ein Philosoph.

Boltažar: Torej za šalo! Vse za šalo! Dovoli, Pepe, da te poljubim za to misel. (Ga objame in poljubi.)

Miha: Če je konec dober, je vse dobro; alles gut!

Janez (vstopi ves zasopljen, v roki drži »Stražo« in maha z njo po zraku): Schrecklich! Fürchterlich! Vse mesto sem preletal, predno sem jo dobil.

Boltažar (ga prestrašeno pogleda): Ka-aj, nisi stal pred vrati?

Janez: Saj ste me poslali vendar po »Stražo«.

Boltažar: O, Esel, der elendige, bolj si bedast, kot der liebe narod! Poslali smo te na stražo in ne po »Stražo«! Verstehst!

Janez (se tiplje za glavo): No, sedaj pa res vidim, da sem samo še za prvaka naše stranke in za čisto nič drugega več. Oh, ich Armer!

Gašpar (zapoje):

»Es ist wieder verloren gegangen,
vse kar smo lepega skovali!
že jutri klerikalci bodo znali
alles was wir gesprochen;
in se nam bodo smejali,
v »Stražo« nas bodo dejali;
oh, die Elendigen, oh, die Verdammten!«

Vsi:

»Es ist mit uns Demokraten,
vedno nesreča in peh,
und wir sind trotz aller Klugheit
celemu svetu v zasmeh . . .«

Janez: O jej . . . o jej . . . !

(Zastor.)

Kdor je proti Italiji je za zvezo z Nemčijo in kdor je za zvezo z Nemčijo, je za prijateljstvo z našimi Nemci in za DRUGO skrinjico v Mariboru!

AGITATOR.

II.

Pa ni tako lahko, dobiti službo agitatorja, kot sem si mislil. Žalosten sem odšel k Dravi, pa ne z namenom, da bi notri skočil. Ko sem tu sedel, sem se spomnil, da so sv. Trije kralji. Mislil sem, da bi tudi jaz šel, pa se oblekel za kralja, dobil še dva tovariša, pa bi šli. Takoj sem jo mahnil nazaj v mesto. Pod velikim mostom pa sem že srečal tri, ki so imeli vajo. Na papirnatih kapah so imeli znake SHS. Pri bližal sem se jim. Kakor so bili sv. Trije kralji vsak iz drugega konca sveta, tako so se tudi ti trije tako zbrali. Prvi je dejal, da mu je Davidovič v Beogradu za kuma in zato nosi črko S. Drugi je dejal, da mu je Radič s svojim masnim poljubom enkrat za vselej prišil črko H. Tretji je pa zagotavljal, da je S-lovenec in S-ocialist. Pravili so, da bodo šli in zapeli pesem o poštenju, če hočem, jih lahko okrog vodim. Ker pa sem vedel, da te pesmi danes ljudje ne poslušajo radi, sem jim svetoval, naj si raje izposodijo one lajne, ki jih nekdo po mestu vodi, bodo bolj naprej prišli. Mojegega nasveta pa niso hoteli poslušati in so se vadili dalje. Poslovil se sem: »Gospodje, gremo raje ribarit! Zapišite si: Aller Anfanger ist schwer, also lasst es lieber, meine Herren!«

Večer je bil in sem šel v gostilno Friedau, kjer je Olepševalno društvo imelo sestanek. Kmalu pa sem videl, da so o'epšali ta sestanek za SDS sam gospod Kežar, pa sem ma'lo posedel. Vršili so se govori, govorilo se je o gnoju, pa nismo vedeli, za katere gredice in za kake cvetlice. Rekli so, da je SDS morala ta gnoj imeti, tudi dr. Lipold ga je lifral, nekaj ga je nehote prispevala tudi mestna občina, vozil pa ga je neki gospod, ki koder — man sagt es so — hodi, koder gre, vse trese se. In ko smo nehali debato o tem gnoju, pa je nekdo spomnil veselo družbo na družabnem večeru, da se mestu bliža velika nesreča, sam klerikalni lintvrn. Vsem je sapa pošla. Tiho je bilo — wirklich Friedenau — pa sem se okorajžil: »Gospodje! Na vaš račun sem »zaradi lepšega« tudi jaz jedel in pil. In ne pustil bi vas rad v tem strahu pred klerikalnim lintvrom! Pogledajte, saj smo pravzaprav mi klerikalci! Kot nosilca liste v Prekmurju imamo duhovnika, čeprav protestantskega. Če bo kdo izvoljen, bo k večjemu ta. Če'lo naše zastopstvo bo v rokah duhovnikov. Koledar Mariborske tiskarne, ki je kljub molčanju »Marburger Zeitung« vendarle naša demokratska domena, kakor bo oblastna skupščina klerikalna domena, kot se »Tabor« brez potrebe boji, ta koledar, pravim, kaže, da smo mi cerkveni, bolj kot bi bili čistoplemenski klerikalci! Na koledarju je

vendar naša stolna cerkev. Mi se namreč ravnamo po geslu: »Geht nicht Mohamed zum Berg, so kommt der Berg zum Mohamed!« Ker mi ne gremo v stolnico, pa je stolnica prišla k nam! — In še več smo napravili na tem koledarju. Da zatremo strašno razvado pustnih norosti, smo postavili pust na pepelnično sredo in v tem izpričali svojo kulturnost in pokazali svojo klerikalnost. Kajti najbolje je, da dokažemo svojo klerikalnost, potem nam klerikalni lintvrn ne bo škodoval, pač pa nas bo pustil »živeti« zaradi lepšega in zaradi olepševalnih društev, ki so pravi cir naše SDS. Svojo pristno plemensko klerikalnost pa najlažje dokažemo, če povemo od kod da smo. Nas ni prinesla štorklja, kot druge ljudi, pač pa nas je zalegel žerjav. Nas niso krstili kot druge ljudi, a dobili smo ime liberal, pa mnogi ne vedo, da je to od tiste lepe latinske pesmi: libera nos Domine!« —

Prekinil sem sam sebe. Kajti gostje so se začeli tresti, vršila se je metamorfoza novih klerikalcev. Vesel sem bil svojega uspeha. A kmalu je groza tudi mene obšla. Videl sem, da bodo od samega klerikalizma — zmrznili! In hitro sem naprosil znanega slamorezca, naj nareže slame, da si z njo zopet ogrejejo premrzle ude. Narežala sva jo, pa toliko, da sva jih čisto v njo pokopala, in če pride 23. januarja klerikalni lintvrn, bo lahko mirno počival na tej slami. Samo jaz sem revež, jaz, ko bo konec moje službe in bom zopet — brezposeln!

Kdor je za resno in pošteno gospodarsko delo, ta je za DRUGO skrinjico v Mariboru!

SIROTO SO DEMOKRATI OROPALI NJENIH PRIHRANKOV!

(Na adresu samostojnih demokratov.)

Pri lastniku dravskega kopaljšča g. Jakobu Kristanu na koncu Sodne ulice biva siromašna služkinja. Pred leti je nastopila službo postrežnice pri neki mariborski demokratski rodbini. Sirota je imela prihranjenih nekaj stotakov, katere je pristradala skozi celo življenje. Gospod demokrat je vplival na revico, naj vloži svoje prihranke v Slavensko banko. In danes je uboga žena ob vse. Ko je zvedela, da Slavenska banka ne izplačuje vlog, je olupno klicala: »Kdo bo skrbel zame? Moj denar, krvavo zaslužen prihranki so izgubljeni . . .«

Gg. dr. Franjo Lipold, dr. Žerjav, dr. Brezigar in tovariši iz SDS! Vi ste iz Slavenske banke dvigali stotisočake za politično agitacijo. Če imate kaj vesti, vrnite ubogi siroti njen denar!

Ker so krivi, ne odgovarjajo. Samostojnim demokratom smo tako v glavnem našeli vse skrajno brezvestne grehe, katere so zagrešili nad državo, Slovenijo, Mariborcem in Celjem v političnem in gospodarskem oziru. Na vse naše tozadavne ugotovitve v »Straži« in »Slovencu« izjavlja »Jutro«, da ne bo odgovarjalo — ker ne more, ker so naše trditve resnične, SDS kriva in ne zasluži, da bi po teh volitvah še lahko nastopala kot stranka v Sloveniji. Volilci, storite svojo dolžnost in osvobodite 23. januarja tudi naša mesta Samostojno demokratske stranke!

Samostojni demokrati nameravajo operirati s terorjem. Iz vrst nameščencev demokratskih in pod demokratskim vplivom stojećih podjetij doznavamo, da se skuša izvajati nanje pritisk, da bi glasovali za listo SDS. Istotako nameravajo zlorabiti svojo moč tudi razni samostojno demokratski šefi državnih uradov in drugi višji uradniki v priloge SDS. Mi opozarjamo te go-

spode, da pazijo, kaj delajo, ker imamo v vseh večjih podjetjih in pred vsem v vseh državnih uradih svoje zaupnike, ki bodo strogo pazili na vsako zlorabo službenega položaja. Ker nečemo posnemati metod SDS, smo odločno proti vsakemu preganjanju državnih uradnikov in namščencev radi političnih nagibov; proti onim, ki bi pa zagrešili nad svojim podrejenim osebjem kakršenkoli pritisk v korist demokratske liste, ne bomo poznali obzirnosti, ker bi pomenilo tako postopanje po uradniškem in posebej še po volilnem zakonu zabranjeno in kot kaznjivo označeno dejanje. Vse take in enake prevroče pristaše skrahirane in osovražene demokratske klike opozarjamo na to, da SDS sedaj ni v vladi in da tudi zlepa ne bo več prišla!

Izjava dr. Vladimira Ravniharja in »Jutrovi« detektivski romani. Predsednik Mestne organizacije NRS v Ljubljani je podal uredniku zagrebških »Novosti« neko izjavo, v kateri izraža svoje osebno mnenje o predstojajočih volitvah v oblastne skupščine. Ta privatna izjava je dala »Jutru« povod, da si je izmislilo cel detektivski roman o nekih tajnih pogodbah med NRS, SLS in NGS, katerih seveda nikjer ni. Opozarjamo pristaše volilce, da se ne dajo motiti in begati po raznih »rauberksihtah« ljubljanskega »Jutra« in celjske »Nove Dobe«. Pred 23. januarjem si bodo izmislili gotovo še več takih romanov, pomagalo pa jim tudi to ne bo.

Demokratska skrb za naša mesta. Naši demokratje, ki so se delali za največje prijatelje naših mest, so to svojo ljubezen pokazali posebno na način, da so mestni denarni zavodi pri Slavenski banki »pustili« sledeče vsote: Mestna hranilnica ljubljanska 10.322.180 Din, Mestna hranilnica Kamnik 3.802.960 Din, Mestna hranilnica Kranj 2.466.610 Din, Mestna hranilnica Novo mesto 3.611.140 Din, Mestna hranilnica Kočevje 61.280 Din, Mestna hranilnica Maribor in Kreditno društvo 404.620 Din, Mestna hranilnica Celje 1.370.800 Din, Kranjska hranilnica v Ljubljani 3.491.020 Din, Okrajna hranilnica Slovenjgradec 2.068.345 Din, Okrajna hranilnica Slov. Bistrica 200.640 Din, Okrajna hranilnica Kozje 102.120 Din itd. Vse te izgube so »dar« v smislu načela: »Mal položi dar na SDS oltar!« Slovenski meščani! Zadnji čas je, da rečemo demokratom: Tako, do zdaj, a za naprej nikdar več!

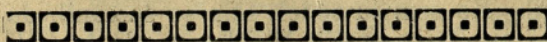
Orjunaši za vezavo in prijateljstvo z Nemci. V eni zadnjih števil je objavila ljubljanska »Orjuna« članek, v katerem se toplo zavzema za zvezo in prijateljstvo med Jugoslavi in Nemci, med našo državo in Nemčijo proti Italiji. List pravi, da je taka zveza nujno potrebna in bi nam samo na ta način, da stvorimo skupno fronto z Nemci, bilo mogoče ugonobiti italijansko oholost in predrznost. Mi, ki smo se prvi zavzemali za tako zvezo, iskreno pozdravljamo globoko spoznanje, do katerega so prišli orjunaši, pripominjamo pa, da je mogoča kaka meddržavna in zveza med obema narodoma samo na ta način, če se odstrani vse ono, kar bi moglo motiti njeno iskrenost. Da bi pa sovražno postopanje nas Slovencev proti nemški narodni manjšini v Sloveniji motilo iskrenost take zveze, menda ni treba dokazovati, ker je najlepši dokaz to barbarsko postopanje fašistov z našimi brati na Primorskem. Kakor smo namreč danes mi Slovenci proti vsaki prijateljski zvezi z Italijo ravno vsled teh fašistovskih nasilstev, tako bi bili tudi Nemci proti zvezi z nami, če bi posnemali napram našim nemškim sodržavljanom fašistovske metode. Zato pa pravimo, da izhaja iz zahteve po prijateljstvu z Nemčijo logično tudi zahteva po prijateljstvu Jugoslovanov s svojimi nemškimi podaniki. To je bil koncem koncev tudi glavni in odločilni vzrok, ki nas je privedel do tega, da smo postavili na svojo kandidatno listo v Mariboru tudi zastopnika naših Nemcev, g. dr. Mühl-eisna. Storili smo torej prepotrebni prvi korak k temu, kar zahteva »Orjuna« v svojem omenjenem članku. Ali smo potem izdajalci naših

narodnih in državnih interesov? Ne, kajti izdajalci bi bili, če bi storili nasprotno, če bi odbili roko, ki nam je bila ponudena k prijateljskemu sodelovanju. Jedalci narodnih in državnih interesov so oni, ki hočejo onemogočiti zvezo, katero zahteva »Orjuna« in to so — samostojni demokrati!

Kdor je proti fašistovskemu nasilju in za osvobodjenje naših zaslužjenih bratov, ta je za DRUGO skrinjico v Mariboru!

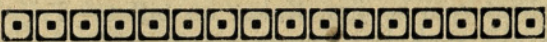
Kdor je proti denunciranju in proti denuncijantom Slovencev v Beogradu, ta je za DRUGO skrinjico v Mariboru!

Kdor je proti zapostavljanju Slovencev, ta je za DRUGO skrinjico v Mariboru!

Celjski volilci!

Vrzite 23. januarja svojo kroglico v 1. škrinjico!

Iz Celja.

Pomlajenje celjske SDS. Naša SDS boleha zadnje čase na očitnem postarjanju življenjskih organov in je bila že z novim letom tik pred svojo zadnjo uro. Izdihnila bi bila prav gotovo, da se ni našel v Mariboru nek visok sorodnik, ki jo je pomladil in ji tako na umeten način podaljšal dni življenja, s tem da je dovolil občini računski provizorij za mesec januar, dasi obč. svet provizorija niti sklenil ni. Po dosedanjih izkušnjah vemo, da pomlajenje starih in senilnih ljudi navadno sicer uspe, tako da se jim za nekaj časa vrnejo prejšnje mlade sile, ko pa poneha vpliv pomladitve, in to se zgodi navadno prav kmalu, nastopi še hitrejša propadanje in za tem smrt. Tako bo tudi v tem slučaju. Ta pomladitev bo ohranila SDS morda res pri življenju še do 23. t. m., po tem dnevu pa bo nastopila agonija še vse hitrejša kakor bi nastopila sicer in kako se v Celju že vsi pripravljamo na pogrebne svečanosti, bo bomo skupaj s pustom pokopali tudi našo drago SDS.

Skromno vprašanje gospodu velikemu županu v Mariboru. Celjska javnost, posebno pa celjski volilci bi radi izvedeli od Vas, gospod veliki župan, kdo je zaprosil za dovolitev proračunskega provizorija mestne občine za mesec januar? Nadalje bi radi vedeli, kdo bo povrnil občini izgubo, ki jo utрпи radi onih avtonomnih doklad, ki se za to dobo ne bodo mogle pobirati? Končno bi pa radi vedeli tudi to, ali bi dovolili brez sklepa obč. sveta in brez prošnje proračunski provizorij v slučaju, če bi bila SDS v opoziciji, sedanja koalicija pa na mestnem magistratu kot upraviteljica občine? Pričakujemo blagohotnega pojasnila, in sicer še pred volitvami.

Iz NRS.

Člansko zborovanje petega pododbora NRS v Mariboru. V torek, dne 4. t. m., ob 19. uri se je vršilo v gostilni Friedau na Tržaški cesti lepo obiskano predvolilno zborovanje članov narodne radikalne organizacije za Magdalensko predmestje. Tega sestanka, na katerem sta govorila poleg drugih funkcionarjev stranke tudi kandidat dr. Rudolf Ravnik in namestnik kandidata prof. Anton Kutin, se je kljub temu, da je velika večina članov bila zadržana vsled službe in drugih vzrokov, udeležilo preko 100 članov-volilcev.

Navzoči so navdušeno pritrjevali izvajanjem poedinah govornikov in odobrvali skupen nastop NRS s SLS in NGS. Sprejeta je bila soglasno tudi resolucija, ki se izraža v istem smislu in izreka popolno zaupanje kandidatu dr. Ravniku in strankinemu vodstvu. Zborovalci so predlagali, naj se skliče pred volitvami tudi še skupen sestanek NRS za vse mesto in javen volilni shod za Magdalensko predmestje, kar se bo tudi zgodilo. Dan in kraj bo pravočasno objavljen.

Seje in sestanki pododborov mestnega odbora NRS v Mariboru. V drugi polovici meseca decembra pr. l. so se vršile izredne seje vseh petih pododborov mestnega odbora NRS v Mariboru, na katerih so se določile smernice za agitacijsko in ostalo volilno delo. Koncem meseca decembra so se vršili dobro obiskani sestanki članstva prvega, tretjega in četrtega pododbora, na katerih sta poročala o volitvah strankin kandidat dr. Ravnik in njegov namestnik profesor Kutin. Razen njiju so govorili tudi še gg. Jan-ko Tavčar, dr. Štefanovič itd. Navzoči člani vseh omenjenih pododborov so soglasno odobrili postopanje vodstva in izrazili neomajno zaupanje kandidatu g. dr. Ravniku in namestniku g. prof. Kutinu. V prihodnjih dneh se vrši tudi še članski sestanek drugega pododbora.

Sestanek vpokojencev, članov NRS. 24. dec. pr. leta popoldne se je vršil v tajništvu stranke sestanek vpokojencev, članov NRS, na katerem so se določile smernice za podrobno agitacijo med mariborskimi volilnimi upravičenci.

Poziv! Vsi člani in somišljeniki Narodne radikalne stranke v Mariboru se pozivajo, da poročajo tajništvu v Franciškiški ulici št. 14 — uradne ure vsak delavnik od 9.—13. in od 16.—19. ure — o poteku agitacije za oblastne volitve, posebno pa še o gibanju nasprotnih strank. Istotam dobe tudi vse potrebne informacije glede volitev. Vsi na delo za popolnoma zmago naše skupne liste!

Kdor je proti onim, ki so upropastili Jadransko banko in sedaj Slavensko banko in spravili na ta način tisoče slovenskih revežev ob od ust odtrgane in s krvavimi žulji prisluzene prihranke, ta je za drugo skrinjico v Mariboru!

Kdor je za sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi, ta je za drugo skrinjico v Mariboru!

Oglasni del „Straže“.

NAJBOLJ VARNO NALOŽITE DENAR V SLAVENSKI BANKI!

(kitajsko: Pink-pink-fuč).

Najvišje obresti! V najugodnejšem slučaju 25% od celotne vložene svote! — Najkulantnejše izplačilo na poslovni dan o sv. Nikoli. — Za »izposojila« ni treba polagati nobenih računov. — Najboljše reference: dr. Lipold in SDS.

ZASTONJ STANOVANJA!

V vseh stanovanjskih hišah, ki jih je postavila socijalistična večina tekom treh let svojega vladanja na magistratu, se oddajo stanovanja zastonj. Prošnje je vložiti osebno na g. Bahuna pod šifro: Rdeča marela.

ZAVAROVALNICA.

Ker se bliža 23. januar, sodni dan, ko bo mnoge zadela nesreča pogorevščine, svetujemo, naj se vsi, ki jim ta nesreča grozi, takoj zavarujejo pri družbi »Krematorij«. Sprejema se brez premije. Izplačujejo volilci. Oglasite se pri »Volksštimitci«.